

„CSAK OTT VOLTAM ÉS FÉNYKÉPEZTEM...”

Beszélgetés Kuchta Nándor fotóművésszel

Budakeszin sokan ismerik Kuchta Nándort, aki mégsem, annak bizonyára újdonság, hogy a fotóművész geodéta 1937-ben született Rozsnyón. Édesapjával 9 évesen hagyta el szülőföldjét, de azóta is élénk kapcsolatokat ápol szülővárosával, tagja a Felföldi Fotográfusok Szövetségének, illetve ezáltal a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoporthoz Országos Szövetségének. Édesapja magyar irodalom és történelem szakos tanár, még a régi idők „fekete kendős” technikájának alkalmazójaként szeretette meg vele a „mesterséget”, amelynek hatására amatőr módon kezdett foglalkozni a fotózással. 1983-ban tett fényképész vizsgát a Dési Huber Intézetben. Geodéta mérnökként a fotográfia műszaki ágában, a földi sztereofotogrametria felhasználásában vett részt, és egy bauxitkutató program keretében töltött el mintegy másfél évet Ázsiában, főként Vietnámban, ahol 1974-75-ig fotósorozatokat készített a Viet-Tay paraszti életrol. Első önálló kiállítása 1976-ban is eköré a téma köré összpontosult. Ázsiai útiképeit Erdélyről és a magyar tájakról készített diavetítések alkalmával mutatta be a TIT Szabadegyetemén 1978-84-ig. Harminc éve vesz részt csoportos kiállításokon, rendez egyéni tárlatokat, munkáját eddig a legkülönbözőbb díjakkal, oklevelekkel, érmekkel jutalmazták, 2004-ben elnyerte a Magyar Fotóművészek Országos Szövetségének díját, a Fotóművészeti Aranydiplomát. Január 5-én nyíló, harminc év munkáját bemutató, több mint száz képet magában foglaló kiállítása január 19-ig látható a budakeszi Erkel Ferenc Művelődési Házban.

– *Hogyan emlékszik vissza pályája kezdetére, mi inspirálta a fotózásra?*

– Egyszerűen érdekelt, mi is az a kis kérészlék, amivel különböző hókuszpókuszokkal el lehet érní, hogy a fényből kép legyen, hiszen még a szó is erre utal: fénykép. Édesapám amatőr fényképezgetése játszott közre abban, hogy eljegyezsem magam a fotóművészettel. A próbálgatások során a megfigyelt tájrészletek érdekessége, szépsége megérlelte bennem, hogy megtaláljam és rögzítsem a legmegfelelőbb pillanatot. Első nagy távol-keleti utamon például megfogott, hogy a vietnámi paraszt ugyanolyan volt akkor, mint a magyar földműves régebben: hasonló szerzőmokat használt, láttam embereket sarlóval aratni és faekével szántani. Végignézhettem, ahogyan dugványozzák, vagy sorba vetik, szórják a rizst, mint nálunk a gabonát. Mint a magyar földművelő em-

berek, ők is kedvesek voltak, szeretettel kínáltak terméseikkel, teával, és miután több mint egy évet töltöttünk együtt, kinyíltak számomra, a kamera elé álltak, noha az ő vallásuk, a buddhizmus tiltja az emberi arc lefényképezését. Ugyan a levegő magas páratartalma miatt gyakran kellett cserélnem optikát és gépet, szerencsére mindig sikerült hozatnom az utazgató, jövő-menő kollégákkal megfelelő. És izgalommal szolgált Kínában a „tiltott” császár város is, ami régebben nagyon zárt volt, szerencsére mégis sikerült beszélgetnem és képeket készítenem róla. Szívesen emlékszem ezekre az élményeimre, s tudja, ha én igazán izgalomra vágnék, inkább Keletre utaznék. Nekem az a világ érdekesebb.

A fotográfia körében szerzett tapasztalataimat Jung Zseni és Eifert János fotóművészeti táborában sikerült elmélyítenem Sebesvízen, a Bükkben. Az itt szerzett tapasztalatok alapján alakult meg Kazincbarcikán a Felföldi Fotográfus Szövetség, amelybe sok kiváló szlovák, szlovákiai magyar és helyi fotográfus sikerült egy csapatba gyűjteni. Legutóbb Rozsnyón, mint meghívott vendégkiállító a Gömöri Napok alkalmával mutathattam be harmincöt képet. Tervezem, hogy az itt kiállított fotóimat jövő év végén 60-80 képre csökkentve a Felvidéken is bemutatom majd.

– *Mi a feladata a Szövetségnek?*

– Együtt és külön-külön is dolgozunk. Képbemutatókat rendezünk vitaestekkel fűszerezve, pályázatokra készülünk, kezdő és haladó fotósokat gyűjtünk magunk köré, hogy csak néhányat említsek közülük: Horák Jiri Brnóból, Lipták István, Fleischer György Kassáról és igen gyakran Erdélyből is érkeznek hozzánk a határainkon túl élő kollégák, akik egyébként hasonló helyzetben dolgoznak, több közülük, mint ahogyan közöttünk is, nemzetközileg elismert alkotó.

– *Képei többféle műfajban készülnek: van köztük dokumentarista szociofotó, lírikus akt, nonfiguratív és naturalisztikus tájkép. Egyben hasonlítanak: mindegyiken átsüt, mindből sugárzik az a bizonyos időből kiragadott pillanat, amit csak egy igazi fotográfus képes elkapni és megörökíteni. Melyik kifejezőformát érzi legközelebb magához?*

– Lázadok az ellen, ha beskatulyáznak, mindig több szempontból igyekszem közelíteni a dolgokhoz. Ezért nincs kedvenc műfajom és témám, példaképem, vagy alkotóm, de ha mégis kérdez, mindenképp előttem Leonardo da Vincit említeném. Ő sem egy, hanem több területen dolgozott, de ez a hozzáállás szerintem sajnos egyre inkább kiveszni látszik a világból. Aztán szeretem, és nagyra becsülöm

Fénykép Kuchta Nándor

David Hamiltont és Jan Saudeket, aki az emberi testet fotózta naturalisztikus megközelítésben, és mégis kimondhatatlanul líraian. Manapság vannak nagyon tehetséges fiatalok, akik a digitális technikával ismerkednek, birkóznak, de amikor már a mobiltelefonokba is fényképezőgépet raknak, a gyerekek kattintgatnak össze-viszsa, könnyen elsikkad, kimarad a fotózásból a művészet. Én a fekete-fehér képeket és a szolid színeket, színkompozíciókat részesítem előnyben. A digitális technikát néhány éve már kiválasztotta a szakma. Ez a mai kor műfaja, ebben még nem mélyedtem el, de érzékeny vagyok az emberi problémákra, és mindenek előtt csodálom a természetet. Egyben minden politikai rendszer megegyezik, nem jelentett, és ma sem jelent kimondottan kedvező elbírálást a dolgok fonákjának ábrázolása, mert egy-egy roncsautó, egy bányától messze került, megrongálódott bányászati eszköz, vagy egy utcán heverő szerencsétlen hajléktalan sorsa, és annak ábrázolása azért elgondolkodtatja az embert. A dokumentarista stílust a múlt rendszer sem kedvelte - felhívták a figyelmünket arra, hogy inkább a dolgozó embert, a május elsejei és november hetedikünnepségeket fotózzuk -, így az én képeim legtöbbször inkább tájkép, és „akt a tájban” témájában készült. Persze az emberben azért ott bujkált a kisördög, így született meg az akt és a szociofotó keveréke, az utolsó előtti szocreal című, a nyolcvanas évek végén műanyagajtókkal, radiátorral és műanyag órákkal „felkészített” dubicsányi kastélyban készített ironikus, rendszert fricskázó képem, amely 2006-ban nemzetközi kiállításon különdíjat nyert.

– *Milyen a kapcsolata a közönséggel, hogyan tekint vissza az elmúlt harminc évre?*

– Budakeszin sokan ismernek, ha másként nem, földmérőként. Akik pedig megnézik a fotóimat, sokszor csodálkozva kérdezik, hogyan csináltam őket? Én mindig azt válaszolom, hogy csak ott voltam és fényképeztem.

Galgóczy Zsuzsa

